

PAPER DETAILS

TITLE: Fen Liselerinin Vizyon, Misyon ve Deger Ifadelerinin Incelenmesi: Ankara Ili Örneği

AUTHORS: Hacı Hüseyin TASAR

PAGES: 205-224

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1836125>

Fen Liselerinin Vizyon, Misyon ve Değer İfadelerinin İncelenmesi: Ankara İli Örneği

The Examination of Science High Schools' Expressions of Vision, Mission and Value: Example of Ankara Province

Dr. Öğr. Üyesi Hacı Hüseyin TAŞAR*

Öz

Stratejik plan, bir örgütün yapısını, işlevlerini ve bu işlevleri yerine getirme biçimini gösteren çabalar bütünüdür. Stratejik planlama ise örgütsel amaçları gerçekleştirmek için çalışanlardan kimin, neyi, ne zaman, nasıl yapması gerektiğini tanımlamaktır. Stratejik planlama içerisinde örgütün; misyonu, vizyonu ve temel değerleri yer almaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, 2009 yılından itibaren tüm okullarda stratejik plan hazırlama ve uygulama süreçlerini zorunlu hale getirmiştir. Bu araştırmada amaç, fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan; vizyon, misyon ve değer ifadelerinin analizini yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda Ankara ili merkezinde bulunan 12 fen lisesinin misyon, vizyon ve değer ifadeleri incelenmiştir. Araştırmada; fen liselerinin vizyonu, misyonu ve değerleri nelerden oluşmaktadır? Fen liselerinin vizyon ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır? Fen liselerinin misyon ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır? Fen liselerinin değer ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır? Fen liselerinin vizyon, misyon ve değer ifadelerinin benzerlik ve farklılıkları nelerdir? Soruların yanıt aranmıştır. Verilerin incelenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada Ankara ili merkezinde bulunan fen liselerinin stratejik planlarda yer alan vizyon ifadelerinde “model alınan okul olmak”, misyon ifadelerinde “evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmek”, değer ifadelerinde ise “katılımcılık”, “saydamlık / hesap verebilirlik” ve “adalet” ifadelerine en çok yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Stratejik plan, Misyon, Vizyon, Değer, Fen lisesi

* Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Adıyaman, Türkiye, email:htasar@adiyaman.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9563-0440>

Abstract

A strategic plan is a set of efforts that shows the structure, functions and the way an organization fulfills these functions. On the other hand, strategic planning defines who should do what, when, and how among its employees to achieve organizational goals. Within the strategic planning of the organization; mission, vision, and core values. The Ministry of National Education has made it compulsory to prepare and implement strategic plans in all schools since 2009. The aim of this study is to analyze the vision, mission and value statements who take place in the 2019-2023 strategic plans of the state science high schools. For this purpose, mission, vision and value expressions of 12 science high schools in Ankara city center were examined. In the research; What are the vision, mission and values of science high schools? How often are the vision statements of science high schools used? How often are mission statements of science high schools used? How often are the value statements of science high schools used? What are the similarities and differences of the vision, mission and value statements of science high schools? Answers to questions were sought. For this purpose, the mission, vision, and value expressions of 12 science high schools in Ankara were examined. Content analysis were studied in the analysis of the data. In the research, science high schools included in the strategic plans; “to be a model school” in vision statements; It has been determined that the themes of “educating individuals with universal values” in the mission statements, “participation”, “transparency / accountability” and “justice” are the most emphasized in value expressions.

Keywords: Strategic plan, Mission, Vision, Value, Science high school

1.Giriş

Türkiye’de 2003 yılında yürürlüğe giren 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” ile pilot olarak seçilen bazı kamu kurum ve kuruluşlarında stratejik plan uygulamaları başlatılmıştır. 2006 yılında “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar” adıyla çıkarılan yönetmelikle tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, “Stratejik Plan” hazırlama ve bütçelerini stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile uyumlu olacak şekilde, performans programlarına göre hazırlama zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluktan hareketle, Millî Eğitim Bakanlığı, 2009 yılından itibaren tüm okul ve kurumlarında stratejik planlama ve uygulama süreçlerini başlatmıştır.

Stratejik planlama, örgüt sağlıklı bir biçimde yönetmek için güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konması, paydaş sorumluluklarının belirlenmesi gibi konularda geleceğe yön veren sistemli çalışmalar (Berry, Wechsler, 1995) bütünü olarak tanımlanmaktadır. Stratejik planlama örgütün ne olduğunu ortaya koyan, çalışanlarına yol gösteren çabalar bütünüdür (Narinoğlu, 2007). Stratejik planlamanın, geleneksel plandan farkı daha ileri hedefleri içermesidir. Çünkü stratejik plan, geleceğe yönelik öngörülerini içeren, misyonu tamamlayan ve vizyona ulaşmayı sağlayan stratejik hedefleri kapsamaktadır. Bir örgütün stratejik planı, misyon, vizyon ve değerlerden oluşmaktadır. Kısaca stratejik planlama, yönetim döngüsünün başlangıcı ve önemli bileşenlerinden birisidir. (Usta, 2014). Stratejik planlama içerisinde yer alan; misyon, vizyon ve değer ifadeleri örgüt paydaşlarının, algıları açısından büyük önem arz etmektedir.

Misyon ve vizyon kavramlarına ilişkin ortak bir tanım bulunmamaktadır (Whetsstone, 2005; Sidhu, 2003; Bailey, 1996). Örgütün türü, kuruluş amacı, yapısı, değiştikçe bu kavramlara ilişkin tanımlar da değişebilmektedir. Misyon, bir örgütü ayakta tutan temel değerlerden en önemlisidir. Bir örgütte, “Hangi ürünler nerede, nasıl üretilecek; üretimde hangi değerler esas alınacak?” vb. sorular örgütün temel aldığı misyona göre değişebilmektedir (Ülgen ve Mirze, 2010). Misyon, bir örgütün varlık nedenini ifade eder. Kısaca misyon, bir örgütte varoluş bilinci oluşturma sürecidir (Muslu, 2014; Eren, 2005).

Vizyon kavramı, köken olarak Latinceye dayanmaktadır. Vizyon; uyanık olmak, anlamak, kavramak anlamına gelmektedir (Erçetin, 2000). Vizyon, örgütün sahip olduğu değerlerin çalışanlar üzerinde oluşturduğu etkidir (Özden, 2002). Vizyon, bir örgütün misyon ve değerlerinin bileşkesidir (Ülgen ve Mirze, 2007). Vizyon hem örgüt çalışanları hem de müşterileri için referans kaynağı niteliği taşımaktadır. Vizyon olmadan misyon olmaz, iyi bir misyon olmadan da örgüt hedeflerine ulaşmak mümkün olamaz (Aktan, 1998). Vizyon örgüt paydaşlarını motive eder, kendine bağlı kılar. Örgütün sahip olduğu iyi bir vizyon, müşterilerine gelecek açısından güven verir.

Misyon örgütlerin strateji oluşturma sürecinin başlangıç noktasıdır. Misyon, örgüt çalışanlarına; üretimin nerede ve nasıl yapılacağını, üretimde hangi değerlerin esas alınacağını (Ülgen ve Mirze, 2007) gösterir. Misyon, örgütün ne durumda olduğu, gelecekte nasıl olması gerektiği (Çelik,1998) konularında çalışanlarına yol gösterir. Misyon, örgütü rakiplerinden ayıran değerleri (Dinçer, 2007) içerir. Misyon, örgütlerin rakipleri ile farklarını ortaya koyma, örgütle kimlik kazandırma, müşterileri ile iletişim kurma bağlamında büyük önem arz etmektedir (Muslu, 2014).

Vizyon ile misyon ifadeleri, örgütlerin stratejik yönetim süreçlerinde başlangıç noktaları olarak kabul edilmektedir (Oghojafor vd., 2011). Vizyon ve misyon örgütlerin uzun vadeli planlarını yapmalarına yardım etmekte ve günlük faaliyetlerinin yönetilmesini kolaylaştırmaktadır (Rajasekar , 2013). Bu nedenlerle vizyon ve misyon ifadeleri örgütlerin başarısı için büyük önem taşımaktadır (Hodes, 2015).

Değer, nesne veya olayların bir toplum, bir sınıf ya da bir insan nezdinde taşıdığı önem olarak tanımlanabilir. Örgüt açısından değer, örgüt kültürünün altında yatan inançlar ve moraller bütünüdür. Değer, bir örgütün belirli sınırlar içerisinde, güvenli olarak yaşamını sürdürmesi ve gelişmesi için üyelerini tutarlı davranışlar göstermeye zorlayan, yol gösterici olan kurallar dizisidir (Kılıç, 2010: 83). Örgütsel değerler, işyerinde çalışanlar tarafından kabul edilen davranış kalıplarıdır (Chatman,1991). Değerler, bir örgütün sahip olduğu gelenekleri ve gelenekler içerisinde yer alan inançları ve ahlak ilkelerini temsil etmektedir (Clayton, 2002). Değerler, örgütlerin tanımlanmış ve sınırları belli olan organizasyon yapıları içerisinde devamlılıklarını sağlamaları için çalışanlar, patronlar, yöneticiler, müşteriler ve tedarikçilere tutarlı davranışlar göstermeleri için yol gösteren kurallar bütünüdür (Tatlı ve Üstün, 2018).

Millî Eğitim Bakanlığı 2006 yılında çıkardığı “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikle” tüm eğitim kurumlarına stratejik plan hazırlama zorunluluğu getirmiştir (MEB, 2009). Eğitim kurumlarında, stratejik planlan yapmanın temel amacı; okulun içinde bulunduğu çevreyi analiz ederek, geleceğe ilişkin öngörülerini belirlemek ve mevcut insan kaynağını, finansmanını, fiziki taşınır veya taşınmazlarını etkili kullanmaktır (Bell, 2004).

Eğitim kurumları açısından stratejik plan, eğitim sistemi çıktılarında kalite oluşturma amacıyla belirlenen eğitim politikalarını somut program ve bütçelere dayandırma ve uygulama süreçlerini içermektedir (MEB, 2009). Okullar açısından stratejik planın önemi, eğitimin; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal işlemelerine dönük nitelikli mezunlar vermektir. Bu bağlamda okulların stratejik planları ve bu planlar içerisinde yer alan; misyon, vizyon ve değerleri büyük önem arz etmektedir.

Fen liselerinin kuruluş amacı; matematik ve fen alanında ihtiyaç duyulan bilim adamlarının yetişmesine kaynaklık etmek ve öğrencilerini araştırma yapmaya teşvik etmek, öğrencilerine çalışacakları ortam ve şartları hazırlamaktır. Fen liseleri sayısal zekâ alanı baskın olan çocukların tercih ettikleri okullardır. Fen liseleri, velilerin büyük çoğunluğunun dikkatini yoğunlaştırdığı, çocuğunu göndermek istediği okullardır. Fen liselerinin, toplumun bu yöndeki beklentilerini karşılayabilmesi için stratejik planlarını iyi hazırlaması ve bu planlar içerisinde misyonunu, vizyonunu ve değerlerini kendi gerçekleriyle örtüşecek şekilde kurgulaması, okul paydaşlarının beklentilerinin karşılanması açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Yapılan literatür taramasında, eğitim örgütlerin, misyon, vizyon ve değerlerinin çalışıldığı (Izgar, 2020; Ertürk, 2020; Emen, Polat ve Küçüksüleymanoğlu, 2019; Maya, 2013; Aktan, 2012; Özdem, 2011; Altinkurt ve Yılmaz, 2011; Kumbasar, 2011; Yılmaz ve Altındağ, 2011; Şahin, 2010; Çengelci, 2010; Özkan, 2010; Abelman ve Dalessandro, 2008; Aydın, 2008; Yılmaz, 2008; Turan ve Aktan, 2008; Arslan, 2007; Morphew ve Hartley 2006; Kıncal ve Işık, 2005) belirlenmiştir. Ancak fen liselerine yönelik bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Bu çalışmanın mevcut olan bu boşluğu dolduracağı beklenmektedir.

Bu araştırmada fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan vizyon, misyon ve değer ifadelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Fen liselerinin vizyonu, misyonu ve değerleri nelerden oluşmaktadır?
2. Fen liselerinin vizyon ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır?
3. Fen liselerinin misyon ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır?
4. Fen liselerinin değer ifadeleri ne sıklıkta kullanılmaktadır?
5. Fen liselerinin vizyon, misyon ve değer ifadelerinin benzerlik ve farklılıkları nelerdir?

2.Yöntem

Araştırmada Ankara ilinde bulunan 14 fen lisesinin web sayfaları incelenerek misyon, vizyon ve değer ifadelerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda; “Hasanoğlu Atatürk Fen Lisesi” ve “Hatice-Cemil Ercan Fen Lisesi” web sayfalarında misyon, vizyon ve değer ifadelerine ulaşamadığından, araştırmaya ilişkin veriler 12 fen lisesinden elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini Ankara ilinde bulunan 12 fen lisesi oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan fen liselerinin özellikleri tablo 1’de verilmiştir. (Okullara ilişkin bilgiler, internet web sayfalarından alınmıştır)

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Okulların Özellikleri

Okul Adı	Bulunduğu İl/İlçe	Öğret. Sayısı	Öğren. Sayısı	Fiziki Durum
Ankara Fen Lisesi	Ankara/Çankaya	43	479	Derslik :17 Atölye-İşlik :7 Konferans Salonu :1 Toplantı Salonu :1 Çok Amaçlı Salon :2 Spor Salonu :1 Kimya Laboratuvarı :2 Biyoloji Laboratuvarı :2 Fizik Laboratuvarı :2 BT Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yatakhane Koşu :7
Ankara Pursaklar Fen Lisesi	Ankara / Pursaklar	37	472	Derslik :21 Atölye-İşlik :2 Konferans Salonu :1 Spor Salonu :1 Fen Laboratuvarı :3 BT Sınıfı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :1 Revir:1
Cumhuriyet Fen Lisesi	Ankara / Çankaya	56	667	Derslik :29 Atölye-İşlik :1 Konferans Salonu :1 Toplantı Salonu :2 Kimya Laboratuvarı :2 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :1 Revir:2
Özkent Akbilek Fen Lisesi	Ankara / Etimesgut	44	583	Derslik :24 Konferans Salonu :1 Toplantı Salonu :1 Spor Salonu :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1

Okul Adı	Bulunduğu İl/İlçe	Öğret. Sayısı	Öğren. Sayısı	Fiziki Durum
Keçiören Vatansever Şehit Tümgeneral Aydoğan Aydın Fen Lisesi	Ankara / Keçiören	38	602	Derslik :28 Atölye-İşlik :7 Konferans Salonu :1 Toplantı Salonu :1 Çok Amaçlı Salon :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 BT Sınıfı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :4 Revir:1
Mustafa Hakan Güvençer Fen Lisesi	Ankara / Kahraman-kazan	40	550	Derslik :22 Çok Amaçlı Salon :1 Spor Salonu :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 BT Sınıfı :2 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :1
Polatlı TOBB Fen Lisesi	Ankara / Polatlı	40	396	Derslik :23 Atölye-İşlik :1 Çok Amaçlı Salon :1 Spor Salonu :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 BT Sınıfı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :2 Revir:1
Meliha Hasanali Bostan Çubuk Fen Lisesi	Ankara / Çubuk	38	500	Derslik :24 Konferans Salonu :1 Fen Laboratuvarı :2 BT Sınıfı :1 Müzik Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :1

Okul Adı	Bulunduğu İl/İlçe	Öğret. Sayısı	Öğren. Sayısı	Fiziki Durum
Mehmet Doğan Fen Lisesi	Ankara / Kalecik	17	266	Derslik :17 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 Müzik Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :1 Revir:3
Yavuz Sultan Selim Fen Lisesi	Ankara / Şereflikoçhisar	27	457	Derslik :17 Çok Amaçlı Salon :1 Spor Salonu :2 Mesleki Uygulama Laboratuvarı :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 Müzik Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yemekhane :2 Revir:2
Hasan Hüseyin Akdede Fen Lisesi	Ankara / Gündül	21	327	Derslik :18 Konferans Salonu :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 BT Sınıfı :2 Müzik Sınıfı :1 Kütüphane :1 Yatakhane Koşu :1 Yemekhane :3
Bilal Güngör Fen Lisesi	Ankara / Nallıhan	22	415	Derslik :16 Çok Amaçlı Salon :1 Kimya Laboratuvarı :1 Biyoloji Laboratuvarı :1 Fizik Laboratuvarı :1 BT Sınıfı :1 Resim Sınıfı :1 Kütüphane :2 Yemekhane :4 Revir:9

Araştırmanın verileri 05.01.2021- 10.01.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma kapsamında Ankara ilinde bulunan 12 fen lisesinin misyon, vizyon, örgütsel değer ifadeleri içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Misyon, vizyon, örgütsel değer ifadeleri nitel içerik analizi yardımı ile çözümlemeye uygun metin özellikleri taşımaktadır (Graneheim ve Lundman, 2004). Araştırmada içerik analizinin tercih edilmesi nedeniyle çalışma evreni dar tutulmuştur. Araştırma verilerinin analizinde içerik

analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, meta analiz, meta sentez ve betimsel içerik analizi olmak üzere üç başlık altında toplanmaktadır (Çalık ve Sözbilir, 2014). Veri toplama sürecinde Ankara ilinde bulunan 12 fen lisesinin 2019-2023 stratejik planlarındaki; misyon, vizyon ve değer ifadeleri incelenerek elde edilen veriler okul isimleriyle birlikte bilgisayar ortamına açılan Word dosyasına kaydedilmiştir. Fen liselerinin vizyon, misyon ve değer ifadelerine ilişkin her bir cümle incelenerek anlam çözümlemesine tabi tutulmuştur. Çözümleme işlemleri yapılarak Adıyaman Üniversitesinde görevli bir uzmandan yardım alınarak, tema oluşturma işlemleri birbirinden bağımsız yapılarak, kodlama güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Nitel araştırmada sonuçların güvenilirliği açısından aynı metin üzerinde birden çok kişinin çalışması ve yaptıkları kodlamaların ve temaların tutarlı olması gerekmektedir (Weber 1990). Bu araştırmada, Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen iç güvenilirlik formülü (güvenirlik = görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılmıştır. Yardım alınan uzmanla araştırmacı arasındaki uyum oranı 0.81 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman'a (1994) göre araştırmacılar arasındaki uyum oranı %70 ve üzeri olduğu durumlarda çalışmanın güvenilir olduğu kabul edilmektedir.

3. Bulgular

Bu bölümde Ankara ilindeki fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarda yer alan vizyonuna, misyonuna ve değerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan vizyon ifadelerine ilişkin bulgular tablo 2'de frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle verilmiştir.

Tablo 2. Vizyon İfadeleri İle İlgili Çözümleme

Vizyon ifadeleri	f	(%)
Model alınan bir okul olmak	8	66,7
Milli ve manevi değerlere sahip bireyler yetiştiren bir okul olmak	5	41,6
Kaliteli eğitim veren bir okul olmak	4	33,3
Ankara'da tercih edilen bir eğitim kurumu olmak	4	33,3
Evrensel değerlere sahip bireyler yetiştiren bir okul olmak	3	25
Araştıran ve üreten nesiller, yetiştiren bir okul olmak	3	25
Öğrencilerini yüksek öğretim kurumuna hazırlayan bir okul olmak	2	16,7
Sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştiren bir okul olmak	2	16,7
Öğrencilerine bilim insanı olma idealini yaşatacak bir okul olmak	2	16,7
Hümanist bireyler yetiştiren bir okul olmak	1	8,3
Öğrenmeyi ve öğretmeyi bilen öğrenciler yetiştirmek	1	8,3
Dünyanın her yerinde başarılı olacak bireyler yetiştiren bir eğitim kurumu olmak	1	8,3
Bilim ve teknolojinin toplumsal refaha dönüşmesine öncülük eden bir eğitim kurumu olmak	1	8,3
Öğrencilerini mutlu ve başarılı kılan bir okul olmak	1	8,3
Ülkemizi daha ileriye taşıma misyonunu temel alan bir okul olmak	1	8,3
Nitelikli insan gücü yetiştiren bir okul olmak	1	8,3

Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan vizyon ifadelerinden en çok tekrarlanan “Model alınan bir okul olmak” ifadesidir. Bu ifade 8 okulun vizyon bölümünde yer almıştır. Bunu “Milli ve manevi değerlere sahip bireyler yetiştiren bir okul olmak” ifadesi takip etmektedir. “Kaliteli eğitim veren bir okul olmak” ve “Ankara’da tercih edilen bir eğitim kurumu olmak” ifadeleri üçüncü sırada yer almıştır.

Bir kısım Fen lisesinin 2019-2023 stratejik planlarında (olduğu gibi/ değiştirilmeden verilen); “Örneğiz, Önderiz, Hep BİRiz.”; “Çağın Niteliklerine Uygun Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirmek.”; “Hayata ve bir üst öğretim kurumuna girmeye hazır, sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştiren bir okul.”; “Dünyanın her yerinde başarılı olmak, Öğrenmeyi ve öğretmeyi bilen öğrenciler yetiştirmek.” “Ankara’da bilimsel gelişmeler ışığında (akademik standartlara sahip) tercih edilen model –markalaşmış ve lider bir eğitim kurumu olmak.”; “Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; çağdaş, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’nin ilke ve nizamlarından güç alarak; öğrencilerimizi çağdaş Türkiye’nin mimarlarını yetiştiren okulumuzu her alanda en başta görmek istiyoruz.”; “Her yönüyle lider, evrensel değerlere sahip seçkin okul olmak, bilim ve teknolojinin toplumsal refaha dönüşmesine öncülük etmek, Kurum kültürünü benimsemiş, tüm çalışanlarının ve öğrencilerinin mutlu ve başarılı olduğu Anadolu Öğretmen Liseleri içinde örnek bir okul olmak.” biçiminde açık ve anlaşılır olmayan, okulun kendi özelliği, amaçları, kuruluş misyonu ile örtüşmeyen ifadelerin vizyon bölümüne yazıldığı bulgulanmıştır.

Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan misyon ifadelerine ilişkin bulgular tablo 3’te frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle verilmiştir.

Tablo 3. Misyon ifadeleri ile ilgili çözümleme

Misyon ifadeleri	f	(%)
Evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmek	9	75
Bilimsel düşünen bireyler yetiştirmek	8	66,7
Kendine güvenen bireyler yetiştirmek	7	58,3
Sorgulayarak öğrenen bireyler yetiştirmek	6	50
İletişim becerisi gelişmiş bireyler yetiştirmek	6	50
Sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmek	5	41,7
Hoşgörülü bireyler yetiştirmek	5	41,7
Teknolojiyi etkin kullanan bireyler yetiştirmek	5	41,7
Liderlik becerisi gelişmiş bireyler yetiştirmek	5	41,7
Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı bireyler yetiştirmek	3	25
Fen ve matematik alanlarında başarılı bireyler yetiştirmek	3	25
Yerli, milli, vatansever, bireyler yetiştirmek	3	25
Problem çözme becerisine sahip bireyler yetiştirmek	3	25
Sürekli öğrenen bireyler yetiştirmek	2	16,7
Duygudaşlık (empati) kurabilen bireyler yetiştirmek	1	8,3
Yeteneklerinin farkında olan bireyler yetiştirmek	1	8,3

Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarda en çok tekrar eden misyon ifadesi; “Evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmek” olmuştur. İkinci sırada ise “Bilimsel düşünen bireyler yetiştirmek” ifadesi yer almıştır. “Kendine güvenen bireyler yetiştirmek” ifadesi ise üçüncü sırada yer almıştır. En az yer alan ifadeler ise “Duygudaşlık (empati) kurabilen bireyler yetiştirmek” ve “Yeteneklerinin farkında olan bireyler yetiştirmek” olmuştur. Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan değer ifadelerine ilişkin bulgular tablo 4’te frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle birlikte verilmiştir.

Tablo 4. Değer ifadeleri ile ilgili çözümleme

Değer ifadeleri	f	%
Katılımcılık	11	91,7
Saydamlık ve hesap verebilirlik	10	83,3
Tarafsızlık, adalet	7	58,3
Saygı ve sevgi	6	66,7
Toplum değerlerine bağlılık	6	66,7
Güvenirlilik	5	41,7
Meslek etiği	5	41,7
Gelişme açıklık	4	33,3
İnsan hakları ve demokrasi	4	33,3
Eşitlik	4	33,3
Çevreye ve canlıların yaşam haklarına duyarlılık	3	25
Girişimcilik, yaratıcılık	3	25
Milli ve manevi değerlere bağlılık	3	25
Öğrenci merkezli eğitim	3	25
Sorumluluk	2	16,7
Analitik ve bilimsel bakış	2	16,7
Sanata duyarlılık	2	16,7
Hoşgörü ve empati	2	16,7
Yardımlaşma ve paylaşım	2	16,7
Liyakat	2	16,7
Cumhuriyet değerlerine bağlılık	2	16,7
Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık	1	8,3
Millilik	1	8,3
“İşi doğru yapmak” la birlikte “Doğru işi yapmak”	1	8,3
Ben değil” Biz” olmayı ilke edinme	1	8,3
Saygınlık	1	8,3
Fen ve matematik ağırlıklı eğitim	1	8,3

Değer ifadeleri	f	%
Teknoloji destekli eğitim	1	8,3
Araştırma ve geliştirmeye yönelik eğitim	1	8,3
Etkili ve çözüm odaklı iletişim	1	8,3
Barışçıl olma	1	8,3
Yenilikçilik	1	8,3
Sürekli eğitim	1	8,3
Plânlı gelişim	1	8,3
Güler yüz	1	8,3
Vefa	1	8,3
Verimlilik ve çevre bilinci	1	8,3
Sürekli yenileşme ve değişim	1	8,3
Öğrenmeyi öğrenme ve öğretme	1	8,3
Hoşgörü	1	8,3
Kurum kültürü	1	8,3
Görev bilinci	1	8,3
Mücadele	1	8,3
Çalışkanlık	1	8,3
Bilimsellik	1	8,3
Paylaşım ve fedakârlık	1	8,3
Öğrenme ve öğretme azmi	1	8,3
Estetik ve güzellik	1	8,3
Toplumsal duyarlılık ve mutabakat	1	8,3
Evrensel değerlerin farkında olma	1	8,3
Liderlik	1	8,3
Özgüven, kendini gerçekleştirme	1	8,3
Akademik özgürlük	1	8,3

Tablo 4'e göre fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarda, en çok tekrarlanan değer ifadelerinin sırasıyla; "Katılımcılık", "Saydamlık ve hesap verebilirlik", "Tarafsızlık, Adalet"tir. "Fen ve matematik ağırlıklı eğitim" ve "Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlılık" değerleri en alt sıralarda yer almıştır.

4.Sonuç, Tartışma ve Öneri

Bu araştırmada Ankara ilindeki Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon ve değer ifadelerinin incelemesi çalışılmıştır. Yapılan incelemeler neticesinde; Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan vizyon bölümünde, “Model alınan bir okul olmak”, “Milli ve manevi değerlere sahip bireyler yetiştiren bir okul olmak”, “kaliteli eğitim veren bir okul olmak” ve “Ankara’da tercih edilen bir eğitim kurumu olmak”; 2019-2023 stratejik planlarında yer alan misyon bölümünde, “Evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmek”, “Bilimsel düşünen bireyler yetiştirmek” ve “Kendine güvenen bireyler yetiştirmek”; 2019-2023 stratejik planlarında yer alan değerler bölümünde, “katılımcılık”, “saydamlık / hesap verebilirlik” ve “tarafsızlık/ adalet” ifadelerinin en çok tekrarlandığı görülmüştür.

Yapılan inceleme sonucunda, bir kısım fen liselerinin misyon, vizyon ve değer ifadeleri arasında anlamlı benzerliklerin olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç ile Emen, Polat ve Küçüksüleymanoğlu (2019)’nun, Bursa ili Osmangazi ilçesinde bulunan 11 İmam-Hatip lisesinin misyon, vizyon ve değer ifadelerinin incelendiği araştırmada “okulların önemli bir kısmının vizyon ve misyon ifadelerinin benzerlikler gösterdiği” sonucu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Okulların vizyon ve misyon ifadelerindeki bu benzerlik, stratejik planlar yazılırken, daha önce yapılmış bir çalışmanın örnek alınması veya kopyalanıp yapıştırılması ile açıklanabilir. Bu şekilde bir fen lisesi, 05.06.2014 tarih ve 2288835 sayılı bakan onayı ile kapatılan Anadolu Öğretmen Liselerinden birine ait olan; “Her yönüyle lider, evrensel değerlere sahip seçkin okul olmak, bilim ve teknolojinin toplumsal refaha dönüşmesine öncülük etmek, kurum kültürünü benimsemiş, tüm çalışanlarının ve öğrencilerinin mutlu ve başarılı olduğu Anadolu Öğretmen Liseleri içinde örnek bir okul olmak” vizyon ifadesini olduğu gibi, değiştirmeden kopyala- kes- yapıştır yöntemiyle kendi sayfasına yerleştirmiştir. Bu hatanın okul yöneticileri dahil okul paydaşları tarafından fark edilmediğini söylemek mümkündür. Elde edilen bu yöndeki bulgular, bizi okulların web sayfalarında yer alan misyon, vizyon ve değer ifadelerinin okul yöneticileri, öğretmenler ve diğer paydaşlar tarafından içselleştirmeyi ve farkındalığı bir kenara bırakalım, okunmadığı sonucuna götürmektedir. Örgüt vizyonunu etkili bir biçimde çalışanlara iletilindiğinde iş tatmininin, örgüte bağlılığın, sadakatin, örgüt ruhunun, örgütün değerleri konusundaki bilgi düzeylerinin, yaptığı işten gurur duymanın, verimliliğin ve motivasyonun arttığı (Aydemir, 2000) gözlenmektedir.

Benzer biçimde yapılan bir çalışmada Emen ve diğerleri (2019: 24) İmam-Hatip Liselerinin misyon, vizyon ve değer ifadelerindeki bu benzerliğin nedenini, “okullarda stratejik planlama çalışmaları yürütülürken kavramların ayrımlarının çok iyi bilinmemesi, başka bir kurumun misyon, vizyon ve değer ifadelerinin kopyala-yapıştır yöntemiyle aktarılması ya da okulların misyon, vizyon ve değer ifadelerinin genellikle çoğulcu bir paydaş katılımı yerine yöneticiler veya birkaç kişilik küçük gruplar tarafından yazılmış” olmasına bağlamaktadır.

Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon ve değer ifadeleri ile bu okulların kuruluş amacı ve Milli Eğitiminin genel amaçları ile örtüşme durumunun düşük düzeyde kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda Fen liselerinin 2019-2023 stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon değer ifadeleri oluşturulurken söz konusu bu kurumların kuruluş amaçlarının ve Türk Eğitim Sisteminin genel hedeflerinin göz

ardı edilmemesi gereken bir konudur. 23.12. 2006 tarih ve 26385 sayılı resmî gazetede yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Fen Liseleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” öncesi yürürlükte olan “Fen Liseleri Yönetmeliğinin (10.1.1999 tarih ve 23579 sayılı sayılı resmî gazetede yayımlanan) 6. Maddesinde fen liselerinin amacı; “öğrencileri, matematik ve fen bilimleri alanında yüksek öğrenime hazırlamak, bilim adamlarının yetiştirilmesine kaynaklık etmek, öğrencileri araştırmaya yöneltmek, bilimsel ve teknolojik çalışmalar yapmaları için ortam ve koşullar hazırlamak, öğrencilere bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemelerini sağlayacak düzeyde bir yabancı dil öğretmek” şeklinde tanımlanmıştır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda ise Türk Millî Eğitiminin genel amaçları; Türk Milletinin bütün fertlerini; “Atatürk inkılap ve ilkelelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek”, “beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek”, “ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak”, şeklinde tanımlanmıştır.

Yapılan incelemeler sonucunda Fen Liselerinin vizyon bölümünde; “model alınan bir okul olmak”, “millî ve manevî değerlere sahip bireyler yetiştiren bir okul olmak” ve “kaliteli eğitim veren bir okul olmak” ifadelerinin ön plana çıktığı belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuç ile Altinkurt ve Yılmaz, (2011)’in yapmış olduğu araştırmada, kamu okullarının vizyon ifadelerinde en çok, “model okul, tercih edilen okul olma” sonucu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Araştırmada bir kısım fen lisesinin vizyon ifadelerinde; “Örneğiz, Önderiz, Hep Bî-Riz” örneğinde olduğu gibi; açık, anlaşılır olmayan vizyon ifadelerinin stratejik planlarda yer aldığı saptanmıştır. Bu tür ifadelerin kurum ve sistem amaçlarını yansıtmaktan uzak olduğu, daha çok reklam amacı taşıdığı görülmektedir. Açık, anlaşılır olmayan vizyon ifadelerinin okul paydaşlarını, motive etme (Çetin, 2009), örgütsel aidiyet duygusu oluşturma bağlamında yetersiz kalacaktır. Örgütlerin vizyon, misyon ve değer oluşturmalarındaki temel amaçlardan biri de ortak bir örgüt kültürü, iklim yapısı oluşturmaktır. Örgütler, misyon ve vizyon bildirgelerini oluşturarak çalışanlarını motive etmeyi, onlara ilham vermeyi, ortak paylaşım duygusu oluşturarak bir sinerji yaratmayı amaçlamalıdır (Muslu, 2014).

Fen liselerinin “öğrencilerini, matematik ve fen bilimleri alanında yüksek öğrenime hazırlamak”, “bilim adamlarının yetiştirilmesine kaynaklık etmek”, “öğrencilerini araştırmaya yöneltmek”, “bilimsel ve teknolojik çalışmalar yapmaları için uygun ortam ve koşullar hazırlamak” yönündeki amaçları dikkate alındığında; “Fen ve matematik alanlarında başarılı bireyler yetiştirmek” ifadesinin misyon kısmında yeterli düzeyde temsil bulmadığı gözlenmektedir.

Araştırmada fen liselerinin misyon bölümünde düşük düzeyde tekrarlanan ifadelerden biri de “duygudaşlık (empati) kurabilen bireyler yetiştirmek” olmuştur. Sağlık sorunlarının, sosyal ve ekonomik sorunların küresel boyut kazandığı günümüzde bu değerlerin okulların misyon ifadelerinde daha geniş yer bulması kaçınılmaz görünmektedir.

Araştırmanın bulgular kısmında örnekleri verilen ifadelerden hareketle, misyon, vizyon ve değer ifadelerinin güçlü bir biçimde kaleme alınmadığı, okul paydaşları üzerindeki etkisinin zayıf olacağı söylenebilir. Benzer şekilde bir kısım misyon, vizyon ve değer ifadelerinin olması gereken başlıklar altında yer almadığı belirlenmiştir. Emen ve diğerleri (2019) tarafından yapılan araştırmada “vizyon ifadelerinde genellikle kavramların birbirine karıştırıldığı, vizyon yerine misyon veya değer ifadelerinin yazıldığı” yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçların birbirini desteklediği görülmektedir.

Araştırmada fen liselerinin stratejik planlarında en çok tekrarlanan değer ifadelerinin ise sırasıyla: “katılımcılık”, “saydamlık / hesap verebilirlik” ve “tarafsızlık/ adalet” olduğu saptanmıştır. Aktan (2018) tarafından “il milli eğitim müdürlükleri stratejik planları” üzerinde yapılan çalışmada aynı kavramların (“şeffaflık”, “hesap verilebilirlik”, “adalet”) ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlardan hareketle, “katılımcılık”, “saydamlık/ hesap verebilirlik” ve “tarafsızlık/ adalet” gibi değerlerin örgütler ve insanlar açısından ne kadar önemli olduğunun açık bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Gerek örgüt yöneticilerinin gerekse çalışanlarının hizmet sunduğu kesime karşı “şeffaf”, “hesap verebilir” ve “adil” olması günümüzde en çok tartışılan ve arzu edilen değerler arasında yer almaktadır.

Misyon, vizyon ve değer ifadelerinin, örgütlerin kuruluş amacına uygun hazırlanması, sistem çıktılarının niteliği açısından büyük önem arz etmektedir. Okulların iyi hazırlanmış veya yazılmış misyon, vizyon ve değer ifadeleri, okul paydaşlarında sağlam bir aidiyet duygusu bunun sonucunda da okul çıktılarında bir nitelik artışı oluşabilir.

Araştırmada elde edilen bulgu ve sonuçlardan hareketle şu öneriler getirilebilir.

1.Misyon, vizyon ve değer ifadeleri yazılarken uzun anlatımlar yerine kısa, açık ve anlaşılır cümleler tercih edilmelidir.

2.Misyon, vizyon ve değer ifadeleri oluşturulurken, her okulun kendi özel amaçlarını ve Türk Milli Eğitim Sisteminin genel hedeflerini dikkate alması anlamlı görünmektedir.

3.Stratejik plan hazırlama çalışmalarının geniş bir zaman dilimine yayılması, aceleyle getirilmemesi, mevcut bir çalışmayı/ örneği olduğu gibi alma veya kopyalama türündeki girişimleri azaltabilir.

4.Misyon, vizyon ve değer ifadelerini oluşturacak/ yazacak gruba il/ ilçe eğitim örgütleri tarafından bir eğitimin verilmesi, bu bağlamda önemli görünmektedir.

5.İl/ ilçe veya okul düzeyinde oluşturulacak bir komisyon tarafından, özellikle misyon, vizyon ve değer bölümü olmak üzere stratejik planların incelenmesi ve paydaşlar nezdinde bir farkındalığın oluşturulması kaçınılmaz görünmektedir.

Kaynakça

- AKTAN, Osman, (2018). “Eğitim kurumlarına yön veren temel değerler “Türkiye il Milli Eğitim Müdürlükleri örneği.” **Kastamonu Education Journal**, 26, 6: 1939-1950. Doi: 10.24106/kefdergi.2244.
- ALTINKURT, Yahya ve YILMAZ, Kürşad, (2011). “İlköğretim ve ortaöğretim okullarının vizyon, misyon ve değerleri ile ilgili bir çözümleme.” **Akademik Bakış Dergisi**, 23.
- BELL, L. (2004). Strategic planning in primary schools: A tale of no significance? **Management in Education**, 18: 33-36.
- BERRY, F.S. and Baron Wechsler (1995), “State Agencies’ Experience with Strategic Planning: Findings from a Natural Survey”, **Public Administration Review**, 55, 2: 159-168.
- CHATMAN, Jennifer, (1991). “Matching People and Organization in Public Accounting Firms, **Administrative Science Quarterly**, 36.
- CLAYTON, S. (2002). **Takımınızın Yeteneklerini Geliştirmede Strateji Geliştirme** (Çeviren: M. Zaman). İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- ÇALIK, M. ve SÖZBİLİR, M. (2014). “İçerik analizinin parametreleri,” **Eğitim ve Bilim**, 39, 174: 33-38. <https://doi.org/10.15390/EB.2014.3412>.
- ÇELİK, Vehbi, 1993. “Eğitim Yönetiminde Örgütsel Kültür ve Önemi”, **Verimlilik Dergisi**, No.1, MPM Yayını, Ankara.
- ÇETİN, Sefa, (2009). “Vizyon yönetimi.” **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 22: 95-103
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, (2006). **Kamu İdareleri İçin Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu**. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.
- EMEN, Naciye, POLAT, Gülşah ve KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU, Rüyam, (2019). “İmam Hatip Liselerinin Misyon, Vizyon ve Değerler Bağlamında Karşılaştırılması,” **Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, 3, 2: 14-28.
- ERÇETİN, Şule, (2000). **Lider Sarmalında Vizyon**. Ankara: Nobel.
- EREN, Erol, (2005), **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**, 7. Baskı, Beta Yayıncılık: İstanbul.
- ERTÜRK, Abbas, (2020). “2023 Eğitim Vizyonu: Sorunlara çare mi?”, **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education)**, 48: 321-345 [2020] doi: 10.9779/pauefd.537273.
- GRANEHEİM, U. H., ve LUNDMAN, B. (2004). “Qualitative Content Analysis in Nursing Research: Concepts, Procedures and Measures to Achieve Trust Worthiness,” **Nurse Education Today**, 24, 2: 105-112.

HODES, B. (2015). “*Mission and Vision-Align Behind A Winning Message!, Business Strategy*,” <http://www.cmiteamwork.com>.

IZGAR, Gökhan, (2020). “Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Stratejik Plan, Vizyon, Misyon Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yapıları ve Algıları,” *Uluslararası Kararmanoglu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2,1.

KILIÇ, Mustafa, (2010), “Stratejik yönetim sürecinde değerler, vizyon ve misyon kavramları arasındaki ilişki,” *Sosyo Ekonomi Dergisi*, 6 (13).

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, (2009). *Eğitimde stratejik planlama “Makaleler”*. Ankara: MEB Yayınları

MUSLU, Şükrü, (2014). “Örgütlerde Misyon ve Vizyon Kavramlarının Önemi,” *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3, 3, 5 (1)

NARİNOĞLU, Ahmet (2007). *Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama ve Uygulama*, 1. Basım, Mart Matbaacılık, İstanbul.

OGHOJA FOR, B. E. A., OLAYEMI O. O., OKONJI, P. S. (2011). “Enhancing Organization’s Performance Through Effective Vision and Mission,” *Chinese Business Review*, 10, 11: 1071-1075.

RAJASEKAR, J. (2013). “A Comparative Analysis of Mission Statement Content and Readability,” *Journal of Management Policy and Practice*, 14, 6: 131-147.

SIDHU, Jatinder, (2003), “Mission Statements: Is It Time to Shelve Them?,” *European Management Journal*, 21, 4: 439-446.

TATLI, M. ve ÜSTÜN, F. (2018). “BİST 100 Endeksindeki Firmaların Misyon, Vizyon, Örgütsel Değer ve Stratejik Amaçlarının İçerik Analizi,” *Ekonomi, Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 3,1: 18-31

USTA, A. (2014). Kamu örgütlerinde stratejik planlama süreci: potansiyel sorunlar ve çözüm önerileri. *Verimlilik Dergisi*, 4: 83-117.

ÜLGEN, H. ve MİRZE, S. K. (2007). *İşletmelerde Stratejik Yönetim* (4. Baskı). İstanbul: Arıkan.

WHETSTONE, Thomas, (2005), “A framework for organizational virtue: the interrelationships of mission, culture and leadership”, *Business Ethics: A European Review*, 14, 4: 367-378.

Extended Abstract

1.Objective

In this study, the mission, vision and value expressions of science high schools in Ankara province in their 2019-2023 strategic plans were examined. In this study, it was aimed to examine the vision, mission and value expressions in the 2019-2023 strategic plans of science high schools. For this purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the vision, mission and values of science high schools?
2. How often are the vision statements of science high schools used?
3. How often are mission statements of science high schools used?
4. How often are the value expressions of science high schools used?
5. What are the similarities and differences of the vision, mission and value statements of science high schools?

2.Method

In the research, it was tried to reach mission, vision and value expressions by examining the web pages of 14 science high schools in Ankara. The study population of the research consists of 12 science high schools in Ankara. The characteristics of science high schools that make up the sample are given in table 1. The characteristics of science high schools that make up the sample are given in table 1. (Information on schools is taken from the internet web pages).

The data of the study were collected between 05.01.2021 and 10.01.2021. Within the scope of the research, the mission, vision and organizational value expressions of 12 science high schools in Ankara were analyzed by content analysis method. Mission, vision, organizational value statements have text features suitable for analysis with the help of qualitative content analysis (Graneheim & Lundman, 2004). The universe of the study was kept narrow because content analysis was preferred in the study. Content analysis method was used in the analysis of the research data. Content analysis can be grouped under three headings: meta-analysis, meta-synthesis, and descriptive content analysis (Çalık & Sözbilir, 2014). During the data collection process, in the 2019-2023 strategic plans of 12 science high schools in Ankara province; The data obtained by examining the mission, vision and value expressions were recorded in the Word file opened to the computer environment together with the names of the schools. Each sentence related to the vision, mission and value expressions of science high schools was analyzed and subjected to meaning analysis. While doing the analysis process, it was tried to ensure coding reliability by taking the help of an expert in Adıyaman University and by making thematic processes independent from each other.

3.Results

In this section, findings regarding the vision, mission and value of science high schools in Ankara province included in the 2019-2023 strategic plans are included. Among the vision statements of science high schools in the 2019-2023 strategic plans, the most repeated is the statement "To be a model school". This statement was included

in the vision section of 8 schools. This is followed by the expression “Being a school that educates individuals with national and moral values”. The expressions “To be a school providing quality education” and “To be a preferred educational institution in Ankara” ranked third.

The most repeated mission statement of science high schools in the strategic plans of 2019-2023; “To raise individuals with universal values”. In the second place, the expression “Raising scientifically thinking individuals” took place. The expression “raising self-confident individuals” took the third place. The least common expressions were “Raising individuals who can show empathy” and “Raising individuals who are aware of their abilities”.

According to Table 4, in the 2019-2023 strategic plans of science high schools, the most repeated values expressions are; “Participation”, “Transparency and accountability”, “Impartiality, Justice”. The values of “Science and mathematics-based education” and “commitment to Atatürk’s principles and reforms” were ranked at the bottom.

4. Conclusion and Suggestion

In the vision section of the 2019-2023 strategic plans of science high schools, “To be a model school”, “To be a school that educates individuals with national and spiritual values”, “To be a school that provides quality education” and “An education preferred in Ankara. to be the institution”; In the mission section of the 2019-2023 strategic plans, “Raising individuals with universal values”, “Raising scientifically-minded individuals” and “Raising self-confident individuals”; In the values section of the 2019-2023 strategic plans, it was observed that the expressions “participation”, “transparency / accountability” and “impartiality / justice” were mostly repeated.

As a result of the examination, it was determined that there are significant similarities between the mission, vision and value expressions of some science high schools. There is a significant relationship between this result and the result of Emen, Polat and Küçüksüleymanoğlu (2019) ‘s result that “the vision and mission statements of a significant part of the schools show similarities” in the study, which examined the mission, vision and value expressions of 11 Imam-Hatip high schools in Osmangazi district of Bursa province. is seen.

As a result of the examinations, in the vision section of Science High Schools; It has been determined that the expressions “being a model school”, “being a school that educates individuals with national and moral values” and “being a school providing quality education” come to the fore. In the research conducted by Altinkurt and Yılmaz (2011), it has been observed that there is a significant relationship between this result and the result of “model school, being the preferred school” in the vision statements of public schools.

In the study, it was determined that the most frequently repeated value expressions in the strategic plans of science high schools were: “participation”, “transparency / accountability” and “impartiality / justice”, respectively. In the study conducted by Ak-tan (2018) on the “provincial directorates of national education strategic plans”, it was concluded that the same concepts (“transparency”, “accountability”, “justice”) came to the fore. Based on these results, it can be accepted as a clear indicator of how important

values such as “participation”, “transparency / accountability” and “impartiality / justice” are for organizations and people.

The following suggestions can be made based on the findings and results obtained in the research.

1. When writing mission, vision and value statements, short, clear and understandable sentences should be preferred instead of long expressions.
2. While forming the mission, vision and value statements, it seems meaningful that each school takes into account its own specific goals and the general goals of the Turkish National Education System.
3. Spreading the strategic plan preparation works over a wide period of time, not being rushed, may reduce the attempts to take or copy an existing work / sample as it is.
4. In this context, it seems important that the group that will form / write the mission, vision and value statements is given a training by the provincial / district education organizations.
5. It seems inevitable that a commission to be established at the province / district or school level will examine strategic plans, especially in the mission, vision and value section, and create awareness among stakeholders.

